

Моск. Вѣд. և ուրիշ Ռուսաց թերթեր ոգևորութեամբ ողջունելով Ս. Սինոդի այս որոշումը՝ նկատում են այն իբրև մի նոր ակներև ապացոյց, թէ որչափ դժուար է հաւատարմութեամբ ժողովուրդի մէջ և որչափ մեծ է Աստուծոյ ողորմութիւնը դէպի նա, որ հասկածի և անհաւատութեան այս ծանր ժամանակներում սուրբ Սերաֆիմ Սարովայցու նման մեծ լուսաւորիչներ և վկաներ է յարուցանում:

ԿԼԹՈՒԼԻԿ ԵԿԵՂԵՅԻ

Կարգինալները ժողովը բաղկացած է ներկայումս 59 անդամից, որով 11 անդամ պոպուսում են ամբողջի թիւը լրացնելու համար: Պիոս Թ. սրապից կարգինալութիւն ստացած միայն երկու հոգի են մնում. Լևոն ԺԳ-ի անուանածներից ամենահինն է Լիսաբոնի պատրիարք կարգինալ Նետտոն, որ այդ կոչումն ստացաւ 1884 թ.-ին: Վերջին անգամ կարգինալութիւն ստացել են 10 հոգի, երկու տարի առաջ: Ամէնից ծեր կարգինալն 1814 թ. յունուար 13-ին ծնուած Պալերմոյի արքեպիսկոպոս Գելեզիան է. ամէնից երիտասարդը Պրագի իշխան-արքեպիսկոպոս Սկրբէնսկին, որ հաղիւ 40 տարեկան է: Ըստ ազգութեան 59 կարգինալներից 36 իտալացի են, 23 ուրիշ երկրներից. 28 հոգի, որոնցից 3-ը օտար երկրացի՝ նստում են Հռոմում: Լևոն ԺԳ-ի քահանայապետութեան օրով 144 կարգինալներ են վախճանուել՝ 7 հոգի միայն վերջին 1902 թ.-ին:

— Աւստրիոյ կայսրը մի հաղորդագրութիւն է մատուցել սրապին, որով խնդրում է երանելաց դասը դնել (սրբացման առաջին աստիճան) Աւստրիոյ մեծ դքսուհի Մաքթաղինէին: Այդ թուղթը, որին ստորագրել են Աւստրիոյ բոլոր չափահաս մեծ դուքսերն ու դքսուհիները՝ յանձնուած է «Մէսերի յանձնաժողովին» ի քննութիւն:

— Զուիցերլան նոյնպէս, որ Ֆրանսիայից արտաքսուած կրօնաւորական կարգերի մի կարեւոր ապաստանարանն էր, նոցա դէմ է ելնում այժմ: Դաշնակցութեան բարձր խորհուրդը որոշել է, որ իւր կանտոններն ապաստանած տասը զանազան՝ մեծ մասամբ կանանց, կարգեր և ընկերութիւններ 90 օրուայ ժամանակամիջոցում հեռանան այս երկրից:

— Լուրերին նայելով, անգլիացի նշանաւոր վիպասան Զարլդ Կինգսլիի մի դուստրը, Տիկին Լարրիսոն, որ իբրև հեղինակ յայտնի է «Լուկաս Մալէտ» ծածկանունն ներքոյ, պատրաստուում է կաթոլիկութիւն ընդունելու:

— Գերմանիոյ Պետական խորհրդի մէջ մի քանի տարին մի անգամ կաթոլիկ կուսակցութիւնը միշտ նոր եռանդով հարց է դարձեցնում՝ վերացնելու 1872 թ.ի այն օրէնքը, որով եղուիտների մուտքն այս երկիրը արգելուած է, և իւրաքանչիւր անգամ ահագին աղմուկ է բարձրանում, ժողովներ են գումարուում, ճառեր խօսում, բողոքները հեղեղում են խորհրդարանը, մինչև որ վերջով եցուցիչ առաջարկը մերժուում է ձայների մեծամասնութեամբ: Պետական կանցլէրի այս յունուար 21-ին հրատարակած մի յայտարարից երևում է սակայն, որ գերմանական կառավարութիւնը՝ կաթոլիկ տարին դրաւելու համար վերջին տարիներն արած բազմաթիւ զիջումներից յետոյ, որոշել է այս քալին ևս անել և վճռական միջոցների դիմել հակաեղուիտական օրէնքը վերացնելու համար: «Աւետարանական Միութիւնը», որ այսպիսի գէպքերում միշտ առաջին բողոքողներից է եղել՝ այժմ ևս իւր ձայնը բարձրացնելով եղած որոշման դէմ, յայտարարում է ի միջի այլոց. «Բարձրաձայն և որոշ կերպով կրկնում ենք մենք գերմանական ժողովրդի առաջ, որ ծրագրուած կարգադրութեան մէջ ծանր վտանգ ենք տեսնում մեր ժողովրդի՝ նորա ներքին խաղաղութեան, նորա հոգեւոր և բարոյական հարստութեան պահպանութեան համար: Յիսուսեան կարգի Գերմանիայում և արտաքոյ Գերմանիայի ցայսօր ունեցած պատմութիւնը մի խիստ խրատական ազդարարութիւն է: Մոռացել ենք երեսնամեայ պատերազմները:—Մեր երկիւղը մեր Աւետարանական եկեղեցւոյ համար չէ. նա յաւիտենական հիմքի վերայ է հաստատուած և բացարձակ թշնամու դէմ կռուելով աւելի ևս զօրանալ կարող է: Հայրենիքի համար է մեր հոգսը, ընտանիքների և համայնքների խաղաղութեան, պետական կեանքի կանոնաւոր դարգացման, այո՛, վերջապէս նաև գերմանական միութեան ու զօրութեան համար»:

Chr. Welt-ի խմբագիրն այդ յայտարարութիւնը տպելով՝ իւր կողմից ևս աւելացնում է, որ եղուիտների հանդէս դալը կնպաստէ միայն «բողոքականութեան ինքնագիտակցութիւնը» զօրացնելու և գլխացաւանք կպատճառէ ամէնից աւելի հէնց իրեն կաթոլիկ եկեղեցուն: Նա նայում է այդ խնդրի վերայ գլխաւորապէս իբրև յայտարար նշանի, թէ ինչ տրամադրուկան շրջաններում: Ապա թէ ոչ, շատ աւելի վտանգաւոր և ուշադրութեան արժանի շարժում համարում է նա մի քանի կաթոլիկական շրջաններում միաժամանակ բուռն եռանդով արտայայտուած այն ցանկութիւնը, թէ պէտք է իւրաքանչիւր

դառանութեան պատկանողներն համար առանձին դպրոցներ ունենալ: Իրօք ստորին կարգի դպրոցներում մեծ մասամբ այդ պահանջն ինքն ըստ ինքեան կատարուում է՝ կաթողիկոսներն ու բողոքականներն առանձին առանձին դպրոցներ են յաճախում: Ինդիքը միջնակարգ և բարձրագոյն հաստատութիւններն մասին է, և որ նշանաւորն է այստեղ՝ շարժման պարագլուխները իրենց բոլոր ուշքը կենտրոնացրել են վարժուհիներ պատրաստող կրթարաններն վերայ: Նոցա ցանկութիւնն է այնպիսի հաստատութիւններ ունենալ, որ սոցանկց ելած դաստիարակչուհիները ջերմեռանդ կաթողիկ սերունդ պատրաստեն:

ԲՈՂՈՒՔԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՆԵՐ.

Գերմանիա.

Գեղա. 30 — յունուար 12 ին Բերլինի մեծագոյն դահլիճներնց մէկում գերմանական կայսեր, կայսրուհու, նոցա շքախմբի պետական կանցլէրի, ուրիշ նախարարների և բարձրաստիճան ու զխոնական անձանց ներկայութեամբ պրոֆ. Ֆրիդրիխ Գելլիչ, Ասորեստանի և Բաբելոնի գրականութեան և պատմութեան ամենագիտուն ներկայացուցիչներից մէկը դասախօսութիւն կարգաց «Բաբելոն և Ս. Գիրք» (Babel und Bibel) վերնագրի ներքոյ, որ նոյն նիւթի մասին անցեալ տարի իւր կարդացածի շարունակութիւնը պէտք է լինէր և առանձին տպաւորութիւն է թողել թէ կայսեր և թէ միւս ունկնդիրների վերայ: Գելլիչ աշխատում է ասպացուցանել, որ ո՛չ միայն Ծննդոց գրքի մի շարք պատմութիւններն ու յիշատակութիւնները, այլ և Մովսիսական օրէնքի բազմաթիւ կէտեր և դադաւիարներ փոխ են առնուած Բաբելոնից և գրեթէ Խորայէլի ամբողջ անցեալն իւր գրականութեամբ մի աղօտ արտացոլումն է միայն Բաբելոնի ծաղկեալ քաղաքակրթութեան: Ժամանակակից հասարակութիւնը այսպիսի խնդիրների բոլորովին անձանօթ լինելով՝ կարծում է թէ նա նոր յայտնութիւններ է անում, մի ամբողջ մութ աշխարհ բաց անում մեր աչքի առաջ, և քանի որ մանաւանդ այդ համարձակ տեսութիւնները ամենաբարձր շրջանի մէջ են յայտնուած՝ ընտանաբար հեռու մօտիկ շատերն մտքերը յուզել են և բաւական մեծ իրարանցում յառաջ բերել: Սակայն Գելլիչ տեսութիւնների այն կէտերը, որոնք ճշմարտաման են, փաղուց յայտնի էին չին կտակարանով ի մօտոյ զբաղուողներին, իսկ միւսները դեռ շատ ջուր կ'վերցնեն: Զանազան կողմից անուանի